

VALLÁSI ÉPÍTETT ÉS TÁJI ÖRÖKSÉG ZSÁMBÉKON

SACRAL BUILT AND LANDSCAPE HERITAGE IN ZSÁMBÉK

Diplomamunkámban Zsámbék települési értékeinek egy speciális részével, a vallási épített és táji örökséggel foglalkozom. Ezek az értékek azért fontos elemek a településeinknek, főként falvaknak, mert tárgyi bizonyítékkal az egkori lakosság hagyományos vallásosságának. Elsőként a vallási épített és táji örökség fogalmát határozzom meg, majd kifejtem, hogy milyen építményeket, létesítményeket értek el alatt. Igységül 6 kategóriát hoztam létre: templom, kápolna, kálvária, temető, út menti kereszt és végül a védőszentek szobrai fogadalmi szobrok, út menti képoszlopok (az utolsó három egy kategóriát képezi). A második fejezetben a Zsámbéki-medencét, mint a tágabb táji környezetet mutatom be, majd pedig a medence magterületét adó településen vizsgálom az ott lévő vallási épített és táji értékeket. Dolgozatom fő térgyála részeiben a zsámbéki vallási épített és táji örökséggel foglalkozok. Zsámbék történelmi múltjának rövid bemutatása után ismertem azt, hogy a vallásosság és a premontrei rend minden szerepet játszik a település életében. Majd a zsámbéki vallási örökség elemeit veszem végi kiterve azok történeti hátterére, jelenlegi állapotára, javaslatot téve környezetük rendezésére is. A plébániatemplom kertjére egy koncepciótervet készítettem, melyet külön fejezetben a zsámbéki-medence turisztikai fejlesztési javaslatát ismertem, melynek az a fő célja, hogy a helyi (főleg kerékpáros) turizmus fejlesztésének köszönhetően, jobban megismertessék a körülöttük lévő táji értékeit.

In my thesis I deal with a special part of Zsámbék's settlement values, the religious built and landscape heritage. These values are important elements of our settlements, especially our villages, because they are material evidence of the traditional religiosity of the former population. First I define the concept of religious built and landscape heritage, and then explain what kind of structures and facilities I have undergone. So I finally created 6 categories: church, chapel, calvary, cemetery, crossroads and finally statues of patron saints, vowel statues, roadside columns (the last three form one category). In the second chapter, I present the Zsámbék Basin as a wider landscape environment, and then, in the five settlements giving the core area of the basin, I examine the religious built and landscape values there. In the main discussion part of my dissertation I deal with the religious heritage of Zsámbék to their historical background and present state, proposing to settle their environment as well. I made a concept plan for the garden of the parish church, which I discuss in a separate chapter. In my final chapter I present the tourism development proposal of the Zsámbék Basin, the main purpose of which is to get to know the values of the landscape around them thanks to the development of local (mainly cycling) tourism.

A VALLÁSI ÉPÍTETT ÉS TÁJI ÖRÖKSÉG ELEMEI/ELEMENTS OF THE SACRAL BUILT AND LANDSCAPE HERITAGE

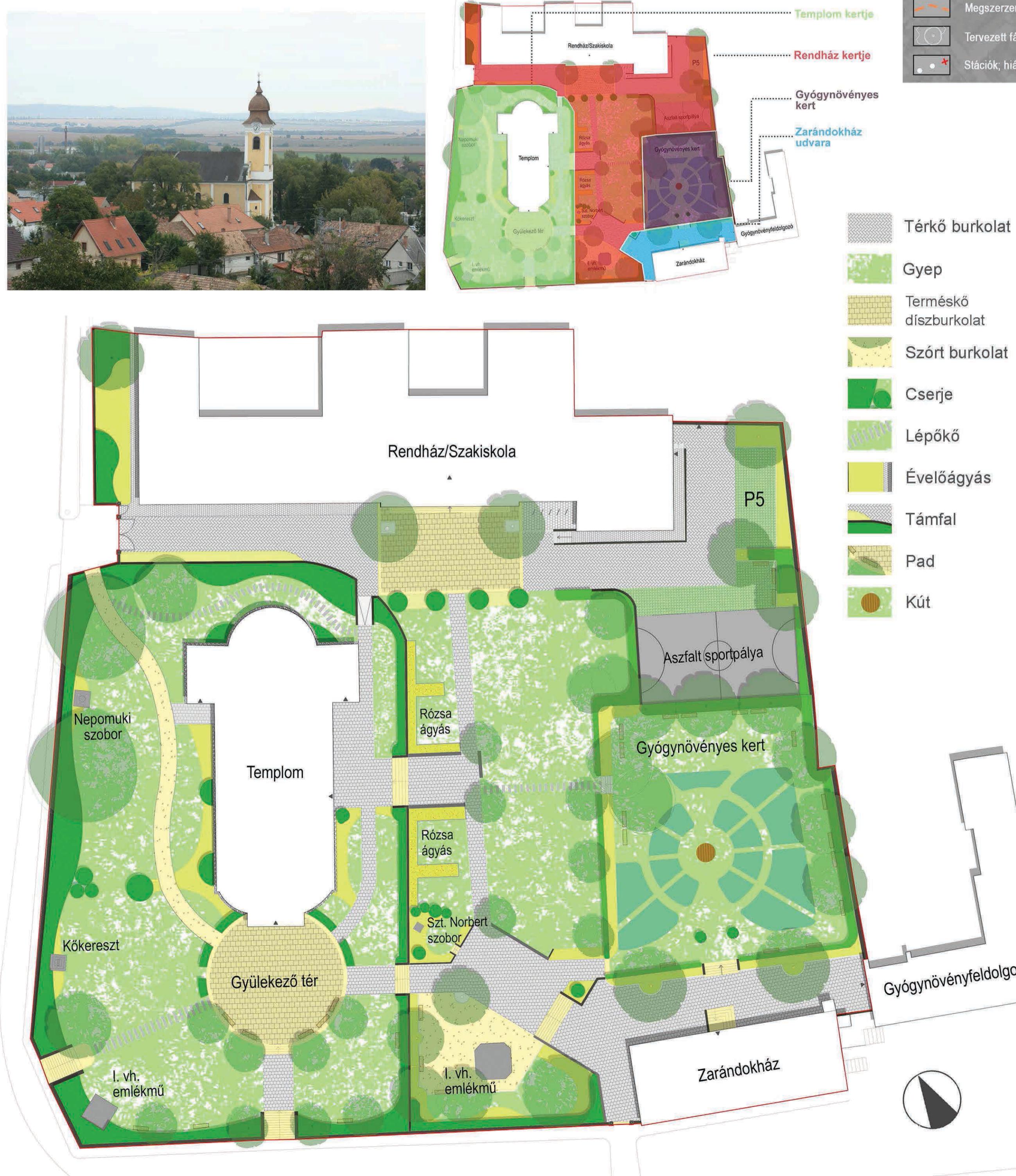
„A VALLÁSI ÉPÍTETT ÉS TÁJI ÖRÖKSÉG A VALLÁSI CÉLBÓL EGY TELEPÜLÉSEN VAGY AZ AZT KÖRÜLVEVŐ TÁJban ELHELYEZETT, A HITÉLET ÉS AZ EHHEZ FŰZÖDŐ HAGYOMÁNYOK KISZOLGÁLÁSÁRA LÉTREHOZOTT, (NÉP)MŰVÉSZETI VAGY TÖRTÉNETI SZEMPONTBÓL ÉRTÉKES ÉPÜLETEK, ÉPÍTMÉNYEK VAGY LÉTESÍTMÉNYEK ÖSSZESSÉGE.”

VALLÁSI ÉPÍTETT ÉS TÁJI ÖRÖKSÉG ZSÁMBÉKON/ SACRAL BUILT AND LANDSCAPE HERITAGE IN ZSÁMBÉK

A PLÉBÁNIATEMPLOM KERTJÉNEK KONCEPCÍOTERVE/ CONCEPTION PLAN OF THE CATHOLIC CHURCH

TÖRTÉNETI TEMETŐK / CEMETERIES

KÁLVÁRIA / CALVARY

ZSÁMBÉKI-MEDENCE KERÉKPÁRÚTHÁLÓZATÁNAK TERVE / CONCEPTION PLAN OF THE BICYCLE ROAD SYSTEM IN THE ZSÁMBÉK BASIN

